

# UJ KELET

## FÜGGETLEN NAPILAP

Alapító főszerkesztő: Dr. Marton Ernő ד"ר א. מרטון

6 OLDAL (értéktöbblet: adóval) 4 SEKEL TEL-AVIV, 1981 SZEPTEMBER 10., Csütörtök 10,084 sz.

MEGALLAPODÁS A CSÜCSKONFERENCIÁN:

### Izrael és az USA tárgyalásokat kezd stratégiai együttműködésről

Reagan: „Izrael Amerika segítségével, erős és biztonságos marad” — Ma kerül sor négyszemközti megbeszélésre Begin és Reagan között

Washington (—). Ronald Reagan amerikai elnök és Menáchem Begin izraeli miniszterelnök tegnap délután tartotta első megbeszélését.

Reagan elfogadta Begin javaslatát tárgyalások folytatására stratégiai együttműködésről. Reagan megbízta Haig külügyminisztert és Weinberger hadügyminisztert, hogy dolgozzanak ki részletes javaslatot, melyet a miniszter látogatásának befejezése előtt átadnak Ariel Saron izraeli hadügyminiszternek.

Az AWACS-ügy is napirendre került. Begin ismertette Izrael tiltakozását az ügylet ellen. — Reagan hangsúlyozta, hogy az ügylet létfontosságú amerikai érdek.

A tegnapi megbeszélés tanácsadók részvételével zajlott le. Izraeli részről jelen volt Sámir külügyminiszter és Evron nagykövet, amerikai részről pedig Bush alelnök, Haig külügyminiszter, Richard Allen, az elnök nemzetbiztonsági tanácsosa és Samuel Lewis, az Egyesült Államok izraeli nagykövete.

A Reagan és Begin közötti négyszemközti megbeszélésre ma kerül sor.

Begin tegnap este Weinberger amerikai hadügyminiszterrel is tárgyalt.

A megbeszélés előtt tartották a hivatalos fogadási szertartást a Fehér Ház előtti térségen. A miniszterelnökök az amerikai hadsereg minden fegyvernemét képviselő díszszázad fogadta, és 19 ágyúlovás dördült el.

Reagan elnök üdvözlő beszédében azt hangoztatta, hogy az Egyesült Államok szövetségesének tekinti Izraelt a békekérésében, és a közelkeleti helyzet

megszilárdítására irányuló erőfeszítésekben: „Örülök ennek az alkalomnak, amely lehetővé teszi az Egyesült Államok és Izrael közötti elszakíthatatlan kapcsolat megerősítését.

Az Egyesült Államok segítségével Izrael erős és biztonságos marad”.

Hangsúlyozta az elnök, bízik benne, hogy Izrael, Egyiptom mellett, békét fog kötni többi szomszédaival is. Rámutatott arra, hogy Izraelt és az Egyesült Államokat több ezer kilométer választja el ugyan egymástól, — azonban „demokratikus felfogású szomszédokká teszi őket”.

Reagan „sálom, sálom” szavakkal fejezte be beszédét.

Begin válaszában azt mondta, hogy az Egyesült Államok elnökében a világszabadság védelmezőjét látja: „A szabad népeknek vállalva kell szembeszállni a totalitárius államok hódításával. Izrael kicsiny, de demokratikus állam, amely a szabad világ elválaszthatatlan részét képezi”.

Begin miniszterelnök meghívta Reagan elnököt „Izraelbe, és annak fővárosába, Jeruzsálembe”.

A fogadási szertartás után rövid találkozóra került sor Begin kísérete és Reagan munkatársai között.

### Amerikát aggasztja a szovjet hadgyakorlat

Washington (—). Az Egyesült Államokat aggasztja a Balti-tenger körzetében folyó nagy szovjet hadgyakorlat. Az amerikai külügyminisztérium szóvivője hangoztatta, hogy ez a manőver a legnagyobb méretűek közé tartozik a második világháború óta. „Az Egyesült Államok figyelemmel kíséri a lengyel szárazföldi és tengeri határ mentén folyó eseményeket”.

Moszkva (—). A Szovjetunió hangoztatja, hogy a lengyel határ mentén folyó nagy szárazföldi és tengeri manőver létfontosságú biztonsága számára, és nem az a célja, hogy Lengyelországot fenyegetse.

### MERÉNYLET HUSSZEIN ELLEN?

Madrid (—). A spanyol hatóságok és Jordánia nagykövetsége közösen cáfolták azokat a híreket, melyek szerint, merénylet kísérletet meg Huszsein király ellen, múlt heti spanyolországi látogatása idején.

A libanoni A-Szafir című lap szerint, a „Jordániai Forradalom Uttörői” nevű terrorista csoport tagjai géppisztollyal lőtték Huszseinre, a király azonban megmenekült. Hír szerint öt merénylet letartóztatott.

### VALUTA ÁRPAK VAMOK

	Vétel	Eladás
USA-dollár	13,03	13,42
Angol font	23,17	23,86
Német márka	5,33	5,49
Svájci frank	6,16	6,35
Francia frank	2,18	2,29

### A TEL-AVIVI HADASH KÖNYVTÁRBAN

már most gondoskodhat ünnepi olvasnivalóról önmaga és szerettei számára. Lepje meg barátait ros hásánára egy szép hanglemezzel. — Opera- és operett-felvételek nagy választékban.

### HADASH KÖNYVTÁR

Tel-Aviv, Nesz Ciona utca 4, telefon: 659684

### Szádát nem tiltja be az ellenzéki pártokat

Kairó (—). Anuár Szádát egyiptomi elnök tegnap, külföldi újságírók számára tartott sajtófogadáson azt mondta, hogy nem áll szándékában törvényen kívül helyezni a Szocialista Pártot és a Nemzeti Haladás Pártját, amelyek az ellenzékét képviselik.

Kijelentette, nem engedi, hogy Egyiptomban is olyan polgárháború fejlődjön ki, mint Libanonban és Iránban. „Néha szükséges műtétek végrehajtása és keserű pillulák lenyelése”.

Szádát szerint a nemzetközi távközlési eszközök hamis képet adtak az egyiptomi helyzetről. Megemlítette ezzel kapcsolatban két amerikai rádió- és televízióhálózatot, egy angol riportert és egy amerikai hírmagyarázót.

Hangoztatta, hogy azért került sor a múlt heti letartóztatásokra, mert bizonyos tényezők, a koptok és a muzulmánok közötti ellentétek kiélezésére törekedtek. Főleg a kopt patriárkát hibáztatta, aki az Egyiptom határain kívül élő koptokat is uszította. Szádát, mint ismeretes, megfosztotta a patriárkát egyházi tisztségétől.

Egyiptomban ma tartanak népszavazást Szádát ellenzékkel szembeni lépéseinek jóváhagyásáról.

Kairó (—). Az El Áhrám című lap tegnap közölte, hogy Alexandriában lelepleztek egy titkos szervezetet, amelyet az „Elutasítási Front” államai pénzelték.

Keddi jelentés szerint összesen 1536 embert tartóztattak le Egyiptomban, azóta azonban történtek még további letartóztatások.

A Pravda kiemeli, hogy „a hadgyakorlat védelmi jellegű”.

### SZIRIA KITERJESZTI FELSÉGVIZEI HATÁRÁT

Szíria 12 tengeri mérföldről 35-re terjesztette ki felségvizei határát.

Beirutban működő laptudósítók szerint ez azért történt, mert Szíria attól tart, hogy Izrael és az Egyesült Államok közös tengeri manőverre készül a szíriai partok közelében.

Szakértők ezzel kapcsolatban megjegyzik, hogy a nemzetközi leg elismert felségviz-határ 12 tengeri mérföld.

Francois Mitterrand francia köztársasági elnök ma kétnapos látogatásra Londonba érkezik, hogy tárgyaljon Margaret Thatcher miniszterelnökkel.

### Izrael benyújtotta az új segélykérelmet

Joram Áridor pénzügyminiszter tegnap átnyújtotta az amerikai nagykövetségnek Izrael gazdasági és katonai segélykérését az 1983-as amerikai költségvetési évre. Ugyanakkor Washingtonban is benyújtásra kerül a kérelem az amerikai kormányhoz.

Áridor pénzügyminiszter ismerteti az amerikai kormánnyal Izrael honvédelmi célokát szolgáló importjának finanszírozási problémáit, valamint az izraeli kereskedelmi mérleg deficitjét.

Ezeknek az adatoknak fontos szerepük van az amerikai kormány határozatában a segély méreteit illetően.

Áridor felhívja a figyelmet az arab államok fegyverkezésére és az erőviszonyok megingására a körzetben.

A pénzügyminiszter megjegyzi, hogy előzetes becslés szerint 1983 től kezdve csökkenni fog a kereskedelmi mérleg deficitje s ennek eredményeként Izraelnek kevesebb segélyre lesz szüksége.

## BROADWAY 80 EZ MEGFELEL NEKEM...



MINDIG AZT HITTEM, HOGY CSAK EGYFAJTA CIGARETTA VAN — AMIG FELFEDEZTEM A

BROADWAY 80 -AT Amerikai keverék 80 mm,

Kábítószercsempészet gyanújával

### Törökországban letartóztatlak öt izraelit

Istanbul, (UPI). — A török hatóságok nagyarányú kábítószercsempészes gyanújával letartóztattak öt izraelit és egy francia állampolgárt. A török rendőrség, előzetes információ alapján, megjelent a Hilton szállóban, ahol házkutatás során egy kilo heroint talált, 48.000 dollár értékben.

A letartóztatottak között van két nő: a zizraeli Chavacelet Cha-

vura és a francia állampolgárságu Szuaddin Atal. A többiek: David Kohen, David Celnik, Nizsim Franco és Jákov Kohen.

A letartóztatottak a jelek szerint nemzetközi kábítószercsempész banda tagjai.

● Olaszország középső részében tegnap kisebb földrengés volt. Károkról nem érkezett jelentés. A földlökések leginkább Firenzében voltak érezhetőek.

### KLEIN MÁRTON (Pütyi) 77

Ungvár — Kirját-Gát

HARMADIK ÉVES AZKARAJÁT

1981 szeptember 13-án — 77 — vasárnap délután 3 órákor tartjuk a kirját-gáti temetőben. Találkozás a temető bejáratánál.

A CSALÁD

**ÁRAMFOGYASZTÁSI REKORD**

A Villanytársaság jelenti, hogy a nagy melegekre való tekintettel, az utóbbi napokban áramfogyasztási rekordot jegyeztek fel az erőművekben. „Ugy tűnik — mondotta a Villanytársaság szóvivője — az ország valamennyi léghűtő berendezése reggeltől estig üzemben volt”.

**NEMZETKÖZI SEMINÁRIUM AZ ALKOHOLIZMUSRÓL**

Tegnap nemzetközi szeminárium nyílt meg Natanján, az alkoholizmusról, illetve annak leküzdésével összefüggő problémákról. A világ különböző országaiból mintegy 100 alkoholelvonó-intézet vezető munkatársai vitázták meg a problémát Natanján.

**ÖNGYILKOS LETT EGY 14 ÉVES HAIFAI LÁNY**

Egy 14 éves haifai lány leugrott házuk tetejéről, s ily módon követett el öngyilkosságot. A Kiriát Eliézer-i ház 12 emeletes volt.

Megindult a vizsgálat a tragikus eset hátterének kiderítésére.

**TEL-AVIVI MOZIK MÚSRA**

- ALLENBY: Gyorsan, gyorsan
- BEN JEHUDA: Mindent a szemnek
- CÁFON: Lili Marleen
- CINEMA 1.: A Tízparancsolat
- CINEMA 2.: A dublőz
- CHÉN: (zárva)
- DEKEL: Tolvaj
- DRIVE IN: A Gamma-sugarak borzalmái
- ESZTER: A hátsó utcán túl
- GÁT: Egyszerű emberek
- GORDON: Angi Vera
- HOD: Ninzea
- LIMOR: Shogun
- MAXIM: Ragyogás a fűben
- MOGRABI: Superman 2
- ORLI: Változatlanok az évszakok
- PÁRIZS: A láneminiszter
- PEÉR: A postás kétszer csenget
- PHERISCOP: Slágerfilmek fesztiválja
- SÁCHAF: Moszkva nem hisz könnyekben
- STUDIO: A komputer, amely túl sokat tudott
- TCHÉLET: A szénbányász lány
- TEL-AVIV: Éjszakai üldözés
- TEL-AVIV MUZEUM: Kacsák

**HITACHDUT DLÉJ HUNGÁRIA**

RECHOVOT

Szeretettel látjuk tagjainkat és barátainkat éradnyító foglalt-délutánunkon. 1981. szeptember 15-én. Kedden délután 5.30 órakor, helyiségünkben, Rch. Jakov 36 alatt.

Vendégeldő: ROSSEL MORDECHAJ 190 és újságíró — Aktuális kérdésekről.

A vezetőség

**APRÓHIRDETÉSEK**

● AMOSZ MINDENT VESZ! Lakás felkészítést, hágtatókat — antik tárgyakat — ezüsttárgyakat 03-337613, 03-823057 és este 03-586675

● ELADÓ Susita tender, 1968 modell, kétfős célra. 03-613267, reggel 8-tól déli 1.30-ig.

● ELADÓ Ené Bráknban 3 és fél szobás lakás, amerikai konyha, nagy zárt szűk, faliszekrények, III. em., csendes központban. 792536.

**A «Szolidaritás» népszavazást javasol**

— a kormány elutasítja az ajánlatot

Az UPI amerikai hírügynökség jelenti a „Szolidaritás” szabad szakszervezet gdanski kongresszusáról, hogy annak résztvevői felhívták intézkedni a lengyel parlamenthez — mint már jelentettük — egy rövidesen megejtendő népszavazás ügyében. E népszavazás tárgya annak eldöntése lenne, hogy a lengyel nép magáévá teszi-e a „Szolidaritás” elképzelését, a munkás-autonómia ügyében.

Az adott helyzetben elképzelhetetlen, hogy a lengyel parlament, és a pártvezetés magáévá tegye a „Szolidaritás” javaslatát. Népszavazásra még nem volt példa egyetlen szocialista, illetve népi demokratikus állam belső életében sem. Másrészt viszont a „Szolidaritás” azzal fenyeget, hogy elutasítás esetén saját eszközeivel szervezik meg a népszavazást, hogy megerősítsék, illetve tovább erősítsék pozícióikat a lengyel közvéleményben.

A világlapok számos vezető munkatársa tudósít a helyszínről és egybehangzóan jegyzik meg, a kongresszus a lengyel munkásosztály erejébe vetett hit jegyében és a különböző megfélemlítési akcióktól teljesen függetlenül tanácskozik. A szabad szakszervezetnek tízmillió tagja van, s gyakorlatilag az egész lengyel népet maguk mögött tudják.

Megjegyzendő egy nagyon érdekes törekvés. Néhány hónappal ezelőtt a „Szolidaritás” szabad szakszervezet vezetői olyan nyilatkozatot írtak alá, amelynek

értelmében elismerik a kommunista párt vezető szerepét az állam, illetve a lengyel társadalom belső életében. Most azt állítják a kongresszus egyes delegátusai,

**Majdnem teljesen megszűnt az alijja a Szovjetunióból**

A Szovjetunió kapui majdnem teljesen lezárultak a kiutazásra váró zsidók előtt. A múlt hónapban mindössze 200 zsidó hagyta el a Szovjetuniót, s azok egyharmada érkezett csak az országba. A fenti adatokat közölték a Kneszet alijja- és klita-bizottságának ülésén, melynek élén Dov Zákín Máarách-párti képviselő áll.

A beszámolókból kiderült, hogy a Szochnut és a HIAS közötti elrendezés értelmében növekedett az Izraelbe érkező szovjet olék száma. Ezzel szemben számos Bécsbe érkezett szovjet zsidó különböző keresztény intézményekhez, valamint a szatmári rebe híveihez fordul és kéri segítségüket amerikai beutazás céljából. Árje Dulzin, a Szochnut elnöke közölte, hogy a HIAS szal való elrendezés értelmében nem kényszerítik a Szovjetunióból eltávozott zsidókat arra, hogy Izraelbe jöjjenek. A HIAS viszont csak azokat részesíti támogatásban, akiknek közeli rokonai élnek az Egyesült Államokban.

Mose Árens Likud-képviselő felszólalásában kifejtette, hogy semmiképpen sem szabad kényszeríteni bárkit is arra, hogy Izraelbe alijázzon, mert ez ellenében áll a cionizmus szellemével és negatív benyomást kelt annak.

hogy ez egy hibás kompromisszum volt, amelyet kényszerből fogadtak el csupán, s azt követelik, hogy a gdanski kongresszus határozati úton változtasson a helyzeten; vagyis utasítsa el a párt vezető szerepének elismeréséről tett további nyilatkozatát.

(Korábbi híreink a „Szolidaritás” kongresszusáról a „Nagyvilágból” rovatunk lapunk 6-ik oldalán.)

nagyvilágban. Javasolta továbbá, hogy szervezzenek meg közvetlen légijáratot Moszkva és Ludd között az alijizáni akarók számára.

Árje Dulzin válaszában elmondta, hogy a HIAS-szal kötött megegyezés háromhavi próbaidőre szól, és annak értelmében azonnali átszállítják a Szochnut átmeneti táborába. Ott módjában van választani, hogy hova akarnak menni. A Szochnut elnöke elmondta, hogy hivatalos szovjet képviselőkkel való beszélgetése során azok kifejtették, azért szüntették be a zsidók kiutazásának engedélyezését, mert becsapták őket a családegyesítéssel kapcsolatban, miután a legtöbb kívándorolt szovjet zsidó Amerikába távozott.

Geula Kohén képviselőnek élesen támada úgy a kormányt, mint a Szochnutot, mert véleménye szerint „már lekésték a vonatot”. Azt fejtegette, hogy akkor keresnek megoldást a lemaradásra, amikor már a károk bezárultak s ebben mi vagyunk a hibásak. — mert behódoltunk a HIAS-nak. Dov Zákín szerint, sem szabadott volna eltérni azt, hogy izraeli vízum birtokában a szovjet olék Amerikába távozzanak.

**RÖVID HIREK**

● Dr. Machmud Daud, Egyiptom földművelésügyi minisztere néhány napon belül Izraelbe érkezik — népes küldöttség élén. A miniszter részvesz a nemzetközi mezőgazdasági kiállítás megnyitására, de látogatását felhasználja a hazai földművelés néhány vezető személyiséggel való találkozára is. Szimcha Ehrlich miniszterelnök-helyettes, földművelésügyi miniszter hivatalosan fogadja a vendéget.

● Az Arkia légiforgalmi társaság új repülőgépet vásárolt, amelynek átvételére szeptember végén kerül sor.

● Az egészségügyi minisztérium nyomtatékos felhívással fordul a közönséghez és rámutat a veszélyre, hogy a patakok vize különböző ártalmas, járványterjesztő anyagokat tartalmaz s azokból inni rendkívül veszélyes.

● Gideon Pát turisztikaiügyi miniszter utasítást adott annak megvizsgálására, miért csökkent az Izraelbe irányuló turizmus az Egyesült Államokból. Az utasítás értelmében mindent el kell követni, hogy ismét a régi arányoknak megfelelően érkezzenek a turisták. Elsősorban megfelelő színvonalú és méretű reklám-kampanyó megkezdésének lehetőségeit mérlegeli.

● A ZIM hajózási társaság dolgozóit rövidesen bérharcba kezdnek. Az a céljuk, hogy 22.5 százalék emeljék fel a fizetésüket.

● Megszökött egy rendőrségi őrizetbe vett fiatalember az áskeloni bíróság tárgyalóterméből. Jochák Száádjá (19) ügyében le tartóztatási végzés kiadását kérte a rendőrség, mert egy bünessel szembeni elkövetésével gyanúsították s közben kerekelt el. A vizsgálat folyik.

● Eljárás indult Leon Szaporta (26) ellen, aki kísérletet tett arra, hogy más bankszámlájáról jelentős összeget kifizessen fel a maga számára, fondorlatos módon. A rendőrség őrizetbe vette.

● 900 új lakásegység épül Tel Aviv északi negyedében. Az építési terveket már jóváhagyta az illetékes városi bizottság.

● A Nemzeti Biztonsági Alapítvány közli, hogy eddig 217.5 millió sekkelt gyűjtöttek. A nagyjelentőségű akció folytatódik.

● Bővítik Haifán a „Jád Lebá nim”-intézményt. Az építő munka költségekeretét 10 millió sekkben határozták meg.

● A tel-avivi bíróság felelősségre vont két rendőrt, akik a vádirat szerint egy polgári személyt tetten érve bántalmaztak. A bíróság öthónapi feltételes börtönbüntetésre és személyenként 2500 sekk pénzbüntetésre ítélte a vádlottakat.

● Akkó északi negyedében rendelő intézetet létesített a Kupát Cholim. Az intézet felavatására ünnepélyes keretek között került sor.

● A gálili Jiftách kibucban zártkörű televíziós adás útján biztosítanak műsort a helyiek számára, mert a jeruzsálemi adás technikai okokból nehezen fogható.

● Ismét felmerült a terv, hogy Smuel Támir volt igazságügyi miniszter vezetik ki Izrael washingtoni nagykövetségébe, ha Efrájim Evron nagykövet szolgálati ideje befejeződik. Begin miniszterelnök állítólag kijelentette, nem ellenzi Támir kinevezését.

● Bíróság előtt vonják felelősségre az izraeli rendőrség egyik tagját, akit az ügyész felesége elleni gyilkossági kísérlettel vádol. A rendőr teljes beismerésben van és az első tárgyalási napon azt hozta fel védelmére, hogy „elvesztette a fejét, de megbánta, amit tett”.

● Ejlában egy újabb erőmű épül. A Negev fejlesztésének programja tette ezt szükségessé. A Villanytársaság 25 millió sekkel irányzott elő az építkezésre.

● Adminisztratív intézkedés útján bezárták a „guru” szekta rámtágnai klubhelyiségét. A szekta vezetője bírósági uton próbálja megfélelbeznit az intézkedést.

● Bull Hansen norvég tábornok lesz a jelek szerint a Szinájban tevékenykedő nemzetközi haderő parancsnoka. Hansen már járt Izraelben. 1956-ban és 1957-ben, amikor a gázai sárvan állomásozó norvég UNO-egység parancsnoka volt. Később a tábornok katonai attasé volt Helsinkiben, majd pedig a norvég hadserg hírszerző osztályának parancsnoka.

● A tel-avivi Hilton szállóban tegnapelőtt megnyílt a nemzetközi atom-kardiológiai orvoskongresszus, amelyen 23 állam képviselőjében 50 élvonalbeli szívspeciálista vesz részt, köztükük — mint jelentettük — egy kiváló szovjet tudós. A kongresszust Henry Neufeld professzor, a kardiológusok nemzetközi szervezeteinek izraeli elnöke nyitotta meg.

**Új épületbe költözik az izraeli követség Kairóban**

A Kairóban működő izraeli követség rövidesen új épületbe költözik. Egy modern irodaházban két emeletet béreltek és ott jabb feltételek mellett folytatják a követség dolgozóit a munkájukat. Mose Szászón nagykövet meg-

tekintette az új helyiséget és a bérleti ügyet jóváhagyta. — Megjegyzendő, hogy ez a bérleti szerződés is csak ideiglenes megoldásnak számít, mert a kairói nagykövetség végül egy villába költözik, de erre egyelőre még nem találtak megfelelő épületet.

**Dániel Rosenthal apját is meggyilkolta?**

A southamptoni rendőrség, amely azzal vádolja a 27 éves Dániel Rosenthalt, hogy meggyilkolta az izraeli édesapját, Leát, most annak a lehetőségét vizsgálja, hogy a férfi édesapját is megölte.

A helyi rádió közölte ezt a hírt, amit a rendőrség még nem erősített meg. Dániel szülei különváltak és az apa hosszú éveken keresztül Franciaországban tartózkodott. A nyomozást végző dektív csoport vezetője nem volt hajlandó a hírt megerősíteni, de ezeket mondotta: „A francia rendőrség már több, mint egy hete nem képes megtalálni a vádlott apját. Ez felettebb furcsa, hiszen ismerik pontos lakáscímét.”

Ami Rosenthal Lea halálát illeti, az angol rendőrség meg van győződve arról, hogy elegendő bizonyítékkal rendelkezik ahhoz, hogy fiát vádolja a gyilkossággal, annak ellenére, hogy az asz szony holttestét még máig sem találták meg. A rendőrség tüzetesen kutatja Dániel Rosenthal lakását és még a mennyezetet is felbontották, mert úgy vélik, hogy a holttestet a falak mögött rejtették el.

A 60 éves, alacsony, kövérkés Lea Rosenthal Angliában született, amerikai zsidóhoz ment férj-

hez és hosszú éveken át Franciaországban élt. Az sem bizonyos, hogy zsidó volt, csak annyit tudnak róla, hogy fiatal korában a keresztény templom körében énekelt. Az utóbbi években Izraelben tartózkodott és annak ellenére, hogy mindkét lábára rokkant volt és mankóval járt, sokat utazott a világban. Angliában komoly vagyonnal rendelkezett, főleg ingatlanokkal.

A férj, Milton Rosenthal New Yorkban született s az UNESCO párizsi kirendeltségének volt vezető tisztviselője.

Az ügy legérdekesebb alakja a 27 éves, alacsony, sovány, fekete hajú, gyermekes arcú Dániel Rosenthal. A szomszédok csak annyit tudnak mesélni róla, hogy régi típusú autóval járt, a házat

hem gondozta és ablakait mindig függöny takarta. Sokszor hetekig nem hagyta el a lakását és valószínűleg nem is dolgozott. Vendégeket sohasem fogadott.

A rendőrség úgy jött rá a dolagra, hogy az asszony egyik londoni barátja, aki az egyik egyetem orvosi tanszékének előadója, kereste őt és a fia választása gyanusnak és zavarosnak tartotta. Ő jelentette az ügyet a rendőrségnek. A fiu azt vallotta, hogy anyja Londonba utazott, de nem tudja, mikor jön vissza.

Lea Rosenthal Izraelben Áskelomban lakott, az Áfridár sikumban, ott fiáról annyit tudtak, hogy „született zseni”, de tanulni sohasem akart és szülei — amikor még együtt éltek —, országról országra utaztak vele, hogy megfelelő intézetet találjanak számára. Állítólag pszichiátriai kezelés alatt is állt. Amikor a szülei elváltak, a már 21 éves fiu Angliába költözött, ahol jogot tanult az egyetemen és édesanyja időközönként meglátogatta. Dániel azonban az egyetemet is otthagya, az utóbbi időben bezárkózott lakásába és állítólag patentok feltalálásával foglalkozott. Az anyja június 12-én hagyta el az országot és utazott Angliába fia látogatására. De időközben nyomtalanul eltűnt.

**WIZO \* Tel-Aviv**

megkezdí tevékenységét — 15-én, kedd délután 4 órakor, Bár-Kochbá 26 alatti moádonban, 5 órakor

DICK EDIT Tnách előadása. Szept. 17-én, Szd. Rotschild 125 szám alatti moádonban, KLUBDELUTÁN.

Tagokat és érdeklődőket szeretettel várunk.

FELEJTHETLEN DRAGÁNK

**BREINER SÁNDOR 711**

Sárvár — Askelon

slosimján

A Z K A R Á T

tartunk 1981 szeptember 13-án délután 4 órakor.

Indulás a lakástól.

A GYASZOLÓ CSALÁD

Joszf Knáán:

# A Begin-Reagan találkozó anyagi vonatkozásai

Nemcsak politikai és biztonságos témák kerülnek napirendre Menáchem Begin miniszterelnök látogatása alkalmával Washingtonban, hanem pénzügyiek is.

## A KÖLTSÉGVETÉS MEGNYIRBALASA

Az amerikai kormány 1980 folyamán 2.2 milliárd dollár rugó anyagi segítséget nyújtott Izraelnek és ebből nem kevesebb mint 1.45 milliárd olyan segélynek számít, melyet nem kell visszafizetni. 1.38 milliárd dollárt kölcsön kapunk, igen kedvező feltételek mellett, 8.25 százalékos évi kamattal. A mutatók mellett ez a kamat magas, de azt a tény figyelembevételével, hogy az Amerikában általában 20 százalékos kamatot fizetnek, rendkívül kedvezőnek tekinthető.

Az 1981-82. év folyamán Izrael hasonló értékű segélyt kap, azaz 2.2 milliárd dollárt és ezt az összeget kéri Izrael az 1983. év folyamára is, szimbolikus többlettel. Ezzel kapcsolatban talán érdemes kihangsúlyozni azt a tényt, hogy 1972 óta, tehát az utóbbi kilenc év folyamán, Izrael igen nagymértékű anyagi segítséget kapott Amerikától, melynek értéke nemcsak eléri, hanem meghaladja a 15.5 milliárd dollárt. Ebből az összegből körülbelül 8 milliárd dollárt adunk ki modern fegyvervásárlásra Amerikában és 7.5 milliárdot pedig különböző más célokra fordítottunk. Semmi kétség sem fér ahhoz, hogy amennyiben nem kaptuk volna meg Amerikától a fenti segítséget, Izraelnek nem lett volna módjában sok fejlesztési tervét megvalósítani és képtelen lett volna az aránylag magas életmódot fenntartani és ugyanakkor folytatni a Cáhál felfegyverzését.

## MÉG 3 MILLIÁRD DOLLÁR

Ezzel kapcsolatban nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a különleges segítséget, amelyet Amerika Izraelnek nyújt az Egyiptommal kötött békeszerződés és a repülőterek kiürítése miatt. Két új repülőbázis építésére Amerika 800 millió dollárt állított Izrael rendelkezésére és egy 25 évre szóló kölcsönt, igazán csak szimbolikus 5.5 százalékos kamattal. Ez a különleges kölcsön nem kevesebb, mint 2.2 milliárd dollár rugó. Tény az, hogy ez az összeg nem fedezte azokat a kiadásokat, melyek a Cáhál új átszervezésével állnak kapcsolatban a Negevben. Ezt az összeget arra használták a kormány, hogy megtöltse üres kasszáját és megoldjon sok súlyos gazdasági problémát.

Előzetes tárgyalások folyamán Amerika, ha nem is mondta nyíltan, de legalább éreztette, hogy amennyiben Izrael beszünteti ellenállását a Szaudiánnak szállítandó kém-gépekkel kapcsolatban, Reagan kormánya hajlandó lesz arra, hogy pozitív módon tárgyalja újabb 800 millió dollár kiadását Izrael nehezebb anyagi helyzetének ellensúlyozására. Erről a segítségről már tárgyaltak és nincs ebben semmi új, azonban az ilyen tárgyalások folyamán bevett dolog az, hogy kétszer adják el ugyanazt az árut...

## 200 MILLIÓ DOLLÁR BIZTONSÁGI CÉLOKRA

Amikor az amerikai külügyminiszter nemrég nálunk járt a

közelkeleti látogatása folyamán, megjegyezte, hogy lehetséges egy újabb lépés, mely szerint az Európában állomásozó amerikai hadsereg évente 200 millió dollár értékű fegyvert vásároljon a mi biztonsági iparunktól. Ez egyelőre csak terv maradt és nem jutott el a megvalósításig, azonban lehetséges, hogy újból napirendre kerül. Begin minden tőle telhetőt meg fog tenni arra, hogy megváltoztassa az eddigi helyzetet és megkapja Amerika elvi beleegyezését, hogy a biztonsági segély egy részét, melyet eddig kénytelenek voltunk amerikai fegyverekre kiadni, ezután lehetséges legyen az

Izraelben előállított hadianyag beszerzésére fordítani. Semmi kétségünk sem fér ahhoz, hogy amennyiben Amerika ehhez beleegyezését adná, ez nagymértékben hozzájárulna sok súlyos problémák megoldásához, melyek megnehezítik az izraeli hadiipar helyzetét. Más lapra tartozik az a kérdés, hogy az amerikai hadi ipari gyárak és a repülőgépeket előállító vállalatok beleegyeznek-e ebbe, mert Izrael szemükben igen fontos vevő.

Az amerikai külügyi segély megnyirbálásának ellenére Reagan elnök minden valószínűség szerint hajlandó lesz olyan lépésekre, melyek Izrael helyzetét

megkönnyítik. Ugyancsak valószínű, hogy pozitív módon fog reagálni anyagi természetű kéréseinkre, azonban Izrael minden valószínűség szerint kénytelen lesz egy biztonsági, mint politikai árat fizetni, azaz beleegyezését adni a szauidai mammutszállításához és más téren is komoly engedményeket lesz kénytelen tenni.

E hó végén Aridor pénzügyminiszter szintén el fog látogatni Amerikába, hogy megbeszélje azon anyagi kérdések részleteit, melyekkel kapcsolatban a miniszterelnök mostani látogatása folyamán már megtörténtek az elvi határozatok.

# AZT BESZÉLIK...

## BERMAN ÉS A SZÉN

Jicchák Berman energiaügyi miniszter a napokban ellátogatott a chederai erőműbe, hogy személyesen tanulmányozza a szén-szállítás módszereit.

A minisztert elsősorban a környezetszennyezés problémái érdekelték. Látogatása végeztével megállapította, minden intézkedés megtörtént annak érdekében, hogy elejét vegyék a környezetszennyezésnek.

## NEM LEHET ELÉG KORÁN KEZDENI

Dália Nir, a „Somré miskál” egyesület vezető diétás nővére nagymama lett. Jó és szerencsés órában. Az egyesület tagjai egy fél óra megszakították a diétázást, és szeretettel ünnepelték az újdonsült nagymamát. Az emelkedett hangulatban ezt mesélte az ünnepelt:

— Boldog voltam, persze, hogy boldog voltam. Az első unoka. De amikor közölték, hogy a súlyam 4880 gramm, azonnal így intettem a mamáját:

— Ideje, hogy minél előbb beirassatok a „Somré miskál” egyesületbe...

## NAVON A TÉVÉ STUDIÓJÁBAN

Jicchák Navon államelnök a napokban ellátogatott a tévéje ruzsálemi központi stúdiójába. Nem interjúrt kértek tőle, nem is tanácskozáson vett részt.

Más történt. Az elnök szabad ságon volt és úgy alakult, hogy két egymást követő héten láthatta azt a műsort, amelyet Chajim Javin sorozatszerűen mutatott be a választásokat megelőző korszakában. Návón elnök, akit az izraeli belpolitikai élet minden rezdülé

se érdekel, telefonált a stúdióba és azt kérte, vetítsék le számára a két folytatást.

Ez meg is történt.

## AZ ELNÖK MÁSODIK LETT

Náamá és Erez — Navon államelnök gyermekei — visszasíriák a vakációt, amelynek során több helyen is nyaralnak. Legjobb barátjuk Gan kibuc üdülőjében érezték magukat a gyerekek, mert nagyon szeretnek biciklizni, s erre ott tág lehetőségek mutatkoztak.

Rendszerint versenyeztek az apjukkal. Ezekben a versenyekben Navon mindig a második lett.

## KÉT DÁJÁN

Az egyik valódi — Mose Daján Kneszet-képviselő. A másik egy színész, a népszerű Joszi Greber, a Kámeri tagja, aki a most készülő Golda-filmben Dajánt alakítja.

Daján — az igazi —, baráti körben a következőket mondotta: — Az ilyen filmek tele vannak pontatlanságokkal. Nem egy bizonyítékkal tudok szolgálni. A Golda-film legtöbb szereplője nem él. De én még itt vagyok. Miért nem mutatják meg nekem a forgatókönyvet, hogy elkerüljük a pontatlanságokat?

Daján — a színész — meghalotta ezt és angolul értesítette a film producerét, aki igazat adott Dajánnak és megbizta embereit, vegyék fel a képviselővel a kapcsolatot, s írassák ki a filmből a pontatlanságokat.

A munka már folyik.

## A NAGYKÖVET SZABADSÁGON

Sam Lewis, az Egyesült Államok izraeli nagykövete szabadságon van. Szülőhazájában nyaral, de egy fontos megbeszélés kedvéért megszakította a vakációt és „ideugrott”, ahogy ő mondja.

Alkalmam volt pár percig beszélgetni vele.

— Hogy nyaral, nagykövet ur?

— Álomszerű feltételek között. Képzeld el, a Karib-szigeteken töltöttem 2 hetet. Csak a napfény és a bársonyos tenger. Újság nem került a kezembe, tévét nem láttam, a rádiót nem nyitottam ki. És élőszóval sem informáltak soha semmiről. El tudják képzelni? Mert én nagyon nehezen — ha az izraeli életmem gondolkodom...

# NEMZETKÖZI ÖRÖKLÉSTANI KONGRESSZUS IZRAELBEN

Genetikai kapcsolatok az izraeli törzsek között

Szeptember 13-án nyílik meg Jeruzsálemben az örökléstan kutatóinak nemzetközi kongresszusa, amelynek megszervezésében a tudományág több hazai nagysága vesz részt.

Az örökléstan több nemzetközi tekintélye érkezik ebből az alkalomból Jeruzsálembé. Az előkészítő és szervező bizottság sajtóértekezleten ismertette a megvitatásra kerülő problémákat.

Arje Schönberg professzor a tel-avivi egyetem tanára, a szervező bizottság titkára említett a sajtóértekezleten egy problémáról, amely a kongresszus napirendjén szerepel. Arról a genetikai kapcsolatról van szó, amely az izraeli zsidó törzsek között felfedezhető — tekintet nélkül származási országukra.

— A genetika bebizonyította, hogy az áskenázi, az iraki és a marokkói zsidók sok eltérő tulajdonságtól teljesen függetlenül azonos genetikai tulajdonságokkal rendelkeznek. A zsidó nép közös nevezőjét a genetika bizonyítja és erről sok lesz a kongresszuson. A szakirodalomból ismerik már a probléma velejét a tudósok és nagy érdek

lődést mutatnak a részletek iránt. A felismerést valamennyi izraeli genetikus megállapította — mondotta a professzor.

Ezután így folytatta: — Sokáig az volt az uralkodó felfogás, hogy a zsidó nép törzsei egymástól független genetikai tulajdonságokkal rendelkeznek, de a legújabb kutatások ennek az ellenkezőjét bizonyították.

A kongresszuson összesen ezer tudós a genetika és a rokonságtudományok művelői vesznek részt. A legnevesebbek a plénum előtt tartanak előadást, de számos korreferátum is elhangzik a különböző bizottságok, illetve szakcsoportok ülésén.

A tudományág művelői közül sokan azzal a kérdéssel foglalkoznak, mikor nem szabad megengedni a gyermekáldást — genetikai terheltség esetén, illetve milyen módszerekkel kell megelőzni a házasságot megelőző vizsgálatokat.

Izraelben már jó két évtizede foglalkoznak behatóan ezzel a kérdéssel és nemzetközi mértékben is figyelemre méltó eredményeket értek el. A kongresszuson erről is elhangzanak majd előadások.

# Napirenden

## OLCSÓ HUS ARGENTINÁBÓL

Izrael illetékes vállalata 8500 tonna fagyasztott húst vett Argentínától. Az ajánlat rendkívül kedvező volt, az eladó fél a világgiaconál olcsóbb árat jelölt meg, ezért jött létre az ügylet.

Gazdasági újságírók tudomása szerint 10 százalékkal olcsóbb az argentinus hús a szokásosnál. Az ügylet költségkerete 18.5 millió dollár. A szállításra 1982 január-június folyamán kerül sor.

## SZIVÜTEMEZŐ DÉL-AMERIKÁK

Az egyik dél-amerikai állam importszervei nagy mennyiségű szivütemező készüléket rendeltek a rehovoti „Magen Medical” gyárból. A rendelés már megérkezett, rövidesen megkezdődik a szállítás. A rehovoti gyárnak nagy sikere van az egészségügyi berendezések világgiacon a szivütemező készülékekkel.

## NEM LESZNEK ELBOCSATÁSOK A NÁZARETI AUTÓGYÁRBAN

A názareti-iliti összeszereléssel foglalkozó autógyár igazgatósága 150 munkás elbocsátására készült, mert nem volt elég munkájuk. Az elbocsátásra végül nem kerül sor, mert a hadügyminisztérium jelentős arányú rendelése újabb munkát ad a gyárnak. Az ügylet nehézsége az volt, hogy egy intézkedés befagyasztotta a hadügy

minisztérium megrendeléseit, de Ezra Szdán professzor, a pénzügy minisztérium államtitkára hozzájárult annak feloldásához. E határozat meghozatalánál azt is mérlegelte, hogy a názareti munkaerőpiacon súlyos következménye lett volna az autógyár 150 munkása elbocsátásának.

## A „KUR” KOMOLY ÉRDEKELTSÉGET VALLAL A SZEFEK FORMAIGA-GYÁRBAN

A „Kur” igazgatósága tárgyalást folytat arra vonatkozóan, hogy megveszik a Szefer formaigagyár részvényeinek 50 százalékát. A gyár az Emek völgyében van és a környékbeli kibucok, valamint az „Ampal” befektetési társaság tulajdonában van.

## KÉTMILLIÓ ÜVEG VISZKI

Az izraeli közönség aránylag kevés tömény italt fogyaszt, de ha iszik, akkor a legjobb minőségűt választja. A viszki aránylag nagy népszerűsége miatt két észt országban. Egy most megjelent kiadvány szerint ebben az évben kétmillió üveg viszkit importáltak külföldről. Ez azt jelenti, hogy ha a felnőtt férfiak vesztük alapul, minden izraelire leg alább két észt üveg jut.

Az antialkoholista liga tagjait nem számoltuk...

## MEGNYILT A CITIZEN-HÁZ

A világhírű japán oragyár központ létesített Tel Avivban. Új népies keretek között nyitották meg. A négyemeletes központ megnyitását Tel Aviv polgármestere és Japán izraeli nagykövete is részt vett.

## MORDECHAJ STERN TER

A tel-avivi kiállítás és vásár bejáratánál létesített teret ünnepélyes keretek között Mordechaj Sternről, a Rassco néhai vezérigazgatójáról nevezték el. Stern 1934-ben alijázott Bécsből és az ország gazdasági életében fontos szerephez jutott. A 6. Kneszetben képviselő volt, mint a Liberális Párt vezető tagja.

Hét éven át igazgatta a Rassco építővállalatot.

## 40 MILLIÓ DOLLÁR BEFEKTETÉSSSEL FEJLESZTIK A KÁRMEL IDEGENFORGALMI LÉTESÍTMÉNYEIT

Különböző gazdasági tényezők bevonásával társaság létesült a Kármel idegenforgalmi létesítményeinek fejlesztésére. A Federman-konzern 50 százalékos társaság a Szolel Bone 25 százalékos érdekeltséget vállalt és egy magán cég is 25 százalékkal társult a vállalkozásba.

lalkozás a legmodernebb építési módszerekkel történik.

Összesen 40 millió dollár befektetésre kerül sor annak érdekében, hogy a Kármel központja valóban világszínvonalú turisztikai látványossággá váljon.

Fontos szempont, hogy a haitai panoráma a létesítmény minden pontjáról egyaránt élvezhető lesz majd. Rövidesen hozzáférhető lesz a tervek kivitelezéséhez.

## A HITACHDUT OLÉJ HUNGÁRIA

TEL-AVIV  
HERBERTANFOLYAM.

1981 szeptember elején újból megindultnak GROSZ ELIEZER tanár héber kurzusai. — a HOE keretében. — kezdők és haladók részére. Külön tanfolyamok héber újságozásra és helyesírásra. Jelenkezés: TEL-AVIVBAN, a Csernichovszky 22 szám alatti iskolában, minden vasárnap délután 5-9-ig. RAMAT-GANBAN: Szeret Lámán L. sz. Merkáz iskolában (bejárat a Herzi utcából) minden hétfőn délután 5-9-ig és szerdán du. 5-7-ig.

Az építkezések 11 dunám területen folynak. Több magán-épület emelnek, bevásárlási központ-lakóházak és sok egyéb is épül. Az egyik épület 21 emeletes lesz.

A terveket sajtóértekezleten mutatták be a haitai újságíróknak. A befektetők közölték, hogy a maga nemében egyedülálló vá-

1981.IX.10

3

# A «SZERÉNY» PREMINGER

Otto Preminger, a nemrég elhunyt híres zsidó filmrendező a New York-i Doubleday kiadónál jelentette meg önéletrajzi művét. A könyv címe — ismerve a szerző legendás „szerénységét” nem is meglepő: „Preminger”.

„Otto”, ahogyan szűkebb baráti köre és a szakma becézte, 1906-ban született Bécsben. Pályafutását a lehető legjobb helyen, Max Reinhardt társulatában kezdte. Akkor még csak 17 éves volt. Alig két évi színészkedés után már rendezett is. Amire 25. életévét elérte, átvette Reinhardt Josefstadti színházát. Alig négy évvel később pedig átkelt az óceánra: a Twentieth Century-Fox Hollywoodba csábította.

## FELFELE IVELŐ PÁLYA

A film nagy üzlet és sokféle-képpen lehet közeledni hozzá. Premingernek kemény volt a fúvókája, főnökeivel, beosztottjaival, különféle kollégáival, a sikerek azonban mindig őt igazolták. Preminger hallatlanul finom érzékkel ismerte föl az izlés változásait, az amerikai társadalom újabb igényeit és azonnal alkalmazkodott hozzá.

„Amber” című filmjét például a Legion of Decency katolikus vallási szervezet bojkottálta. A tilalom katasztrófális veszteségekkel járhatott volna. 1947-ben Preminger szemtanúja volt, amikor Spyros Skouras, a Fox főnöke egy, a szervezetben vezető szerepet játszó nap előtt térdrebulva könyörgött: — „Atyám, atyám, kérem, segítsen!”

Preminger nem írja meg, de érzékelteti, hogy nem ez a megalázó köztudat, inkább filmjének átitó sikere volt az, ami végül is rendbehozta a Fox szénáját. Mint ahogy pár évvel később (1953-ban) „A két hold” című vígjátékban intímebb szférákban is, nemcsak vallási téren igyekezett áttörni az addig mindenható és prüd hollywoodi öncenzurát. Olyan tabunak számító szavakat, mint „szűz”, „elesés”, „terhes” — hangzóttak el a filmben. Mindez ma már különösnek hat, és az ötvenes évek elején még bátorság kellett hozzá. Ezután Preminger újabb rést ütött a cenzurakódexben, az „Aranykaru ember” kábitőszertémával foglalkozott.

Bizonyos politikai bátorságot is magának vallhat: A McCarthy korszak kommunista barátként bélyegzte meg Dalton Trumbo forgatókönyvírót. Trumbo neve hosszú ideig nem szerepelt a főcímeiken megjelölését is barátai segítették. Preminger kiharcolta, hogy „Exodus” című filmjében Dalton Trumbo neve ismét megjelenjen a filmvászonon. A film Trumbot ismét szalonképesé tette.

Politikai nézeteit tekintve Preminger konzervatív-liberális. Bár az is előfordult, hogy egyszer a forgatás közben uszítva politikai szelsőjobboldali John Wayne-t rendre utasította, de azért merészség lenne a rendezőt Hollywood lázadójának nevezni.

Tetszelegve meséli el pályafutásának felfelé ivelését hogyan tett szert egyre jobb szerződésekre, és ami ennél is fontosabb, egyre magasabb szintű kapcsolatokra. Új ismerősei a felső tízezerből és annak is a krémjéből kerültek ki... Egyszer 1961-

ben egy vacsorán a Fehér Háza elnököt, Gene Tierney filmszínésznőt látta beszélgetésbe merülni és akkor észbe jutott egy másik beszélgetés. Még 1949-ben, amikor az ifjú Kennedy csupán újdonsült kongresszusi képviselő volt — udvarolt a csinos filmszínésznőnek. Az ügyből azonban nem lett semmi.

— Vége — mondta nekem Gene Tierney — a családja nem engedi, hogy elvegyem.

— Miért? — kérdeztem. — Mert katolikusok és mert te elvált asszony vagy?

— Nem hanem azért, mert öböllele elnök leszek.

Igaz, arra már volt eset, hogy egy másik színésznő (Grace Kelly) egy uralkodónak (a monacói hercegnek) lett a felesége, szakítván színészi pályafutásával, a Kennedy család nagyra törő álmaiba akkor nem illet egy színésznő. Preminger csak azok az emberek érdeklik, akik látókörében voltak.

## CSAK ÉN ÉRTEK HOZZÁ

A rendező meglehetősen előnyös képet fest magáról és ezt még a megfelelő kontrasztokkal is hangsúlyozza. Nem fukarkodik tehát a lelkiesinyő, és megjegyzésekkel és történetekkel Preminger szerint a tömegcikkeket gyártó filmparaszorú hasonlít egy „virsligárhoz”. A régi Hollywood a maga hatalmas struktúrájával sorra tette tönkret az embereket, elsősorban a nőket. Különböző változásokat az új Hollywoodnál sem tapasztal.

„Otto” véleménye szerint Sam Goldwyn, a rettegett híru és mindenható producer semmit sem értett a filmtechnikához. Kim Novak a ragyogó alakú film sztár beszédtechnikája olyan csapnivaló volt, hogy még a leg egyszerűbb párbeszéd jeleneteket is harminc-harmincöttször kellett ismételni vele. Peter O'Toole, akiért rajonganak a nők, Párizsban nekiment a róla rossz kritikát író Kenneth Tynan-nak. Preminger „arrogánsnak” találta Clare Booth Luce író viselkedését és Graham Greenert méltatlankodva jegyzi meg, hogy az írónak csupán „csak szex jár a fejében.”

A „régii idők mozija” sem került el Preminger csipős megjegyzéseit. Elég kiméltelen képet fest Paula Wesselyről és Attila Horvágról. A két híres színész ugyan segített Hans Jarry zsidó színésznek abban, hogy 1938-ban az Anschluss után elmeneküljön Ausztriából, de azután tülön-tül szimpatizáltak a náciakkal. „A háboru végefelé amikor már világos volt, hogy Hitler veszít, Paula Wessely reszkelt a félelemtől, s meg akarta ölni két lányát. Szerencsére sikerült megmenteni őket...”

Az egykori Lysander — a későbbi Reinhardt-asszisztens, első filmflörtje után még visszatért Ausztriába —, a náciizmus előtt azonban ismét Amerikába költözött. És ez a második út már nem a világhírű rendező üzleti megmondolása, hanem emigráció, menekülés volt.

## A NÉGER CARMEN

Maga és a szakma legjobb filmjének a „Carmen Jones”-t tartja. Az 1954-ben készült film Bizet Carmenjének meglehetősen szabad átdolgozása. Az adaptáció Preminger saját ötlete volt, csak a zenét és a történet

helyszínt Spanyalföldről áthelyezte Amerikába, a dohánygyári munkáslány éjtörnyőzében dolgozik, a torreadorból ökölvívó lett, a csempészeket üldöző katoná dzsippen száguldozik — amerikai egyenruhában. Négerrek, Dorothy Dandridge és Belafonte játszották a főszerepeket — maga a színészválasztás is merésznek látszott míg a kész film nem igazolta Preminger elközelését.

A rendező néhány futó és lenéző megjegyzéssel intézi el a „Carmen Jones” ért értetlen bírálatokat. Szerinte ugyanilyen kritikások buktatták meg a mult században az eredeti művet is. Szerencsére egy film más mint egy opera. A közönség nem sokat törődött a kritikával, estéről estére megtöltötte a nézőteret. „En mindig arra törekedtem, hogy már az első előadás felt házat jelentsem!” — jegyzi meg Preminger. És ez sikerült is neki...

# PERFID ALBION

A „Le Soir” feleleveníti a Struma hajó drámáját egy könyv ismertetés keretében. Mint tudjuk a hajó egy román kikötőből futott ki 1941 decemberében, fedélzetén 769 kelet-európai zsidóval, Palesztina felé. Isztambulban a hajó meghibásodott, ám a török hatóságok utasítására a hajót kivontatták a nyílt tengerre, anélkül, hogy a hibákat kijavították volna. Mindez pedig a Foreign Office, az angol külügyminisztérium határozott kívánságára történik.

Ez az egyik leleplező adat, amelyet Bernard Wasserstein angol történésznek Londonban megjelent könyve, a „Nagy-Britannia és Európa zsidósága, 1939—1945”, tartalmaz.

Eddig ki nem adott hivatalos brit dokumentumokra, továbbá Izraelben és az Egyesült Államokban végzett kutatásokra alapozva a könyv új és tanulságos képet ad a Foreign Office és a gyarmatiügyi minisztérium egyes tisztviselőinek az európai zsidó menekültek sorsával kapcsolatos magatartásáról.

A könyv említést tesz hivatalos dokumentumokról, amelyek jelzik, hogy a Foreign Office tudatosan késleltette néhány se gelytervet úgy, hogy adminisztratív papírhalmazba temette el. Így történt, hogy a Whitehall több hónapon át késedelmeskedett azoknak az élelmiszer-küldeményeknek az utba indításával, amelyek jótékonyági szervezetek készítettek egy dunai szigeten 1939—1940 telén éhhalálba és fagyra ítélt, száz és száz magára maradt zsidó család számára. (Erről még soha nem hallottam, talán jó lenne kikutatni és ismertetni.)

Az 1939 májusában kiadott Fehér Könyvre hivatkozva a palesztinai zsidó bevándorlók számát öt évre 75.000 személyben állapították meg, a „kísértet hajókat” könyörtelenül ellődötték és a palesztin partoktól távol tartották a Royal Navy egységei.

Ami pedig a „Salvadore” hajótörését illeti, amely a Márványtengeren 1940 decemberében bolgár zsidók, köztük 70 gyermek életét követelte, egy magas rangú brit tisztviselő megjegyezte erről: „Nem adódhatott volna

# Aki pénzt kapott az adóhivataltól

A volt francia miniszterelnök különös címet adott emlékiratainak: „A hév”. A kötet alaphangját az utolsó mondatok adják a leghívtebb vissza: „Franciaország iránti fiúi kegyelettel, és mindazáltal megerősödve, amit már érte tettem, megmaradok annak az embernek, akinek küldetése van...”

Jacques Chaban-Delmas nevének második fele az eredeti család név. A „Chaban” a második világháboru után ezzel egészítette ki hivatalosan is a nevét.

## DE GAULLE HÁZA

De Gaulle tábornokhoz fűződő kapcsolatának egyik alapját a véletlenek köszönhetjük. Anyjának második férje, akinek Párizsban jömenő butorizete volt, 1940-ben a hitleristák bevonulása után vidékre akart költözni, épp a fegyverszüneti vonal melletti Dordogne-ban vásárolt birtokot, amelynek Ligerie volt a neve. 1942-ben német utászok jelentek

meg és az udvarház vastag kőfalai lyukakat kezdtek fúrni, látva hatóan azzal a szándékkal, hogy robbanóanyagot helyezzenek el bennük és a levegőbe röptessék. A riadt család kérdéseire a náci tiszt csak annyit mondott: — Ici maison, de Gaulle! Boum!

Még hogy de Gaulle háza lenne ez? Csak ügygyel-bajjal tudták lebeszélni tervének vagy utasításának végrehajtásáról mondván, hogy ez Maurice Legendre háza, semmi köze de Gaulle tábornokhoz... Vizont az eset után a közjegyző közölte velük, hogy a birtok 1925-ig valóban a tábornok apjának a tulajdona volt... A német titkosszolgálat de Gaulle-nak a londoni rádióban elhangzott beszédében utalást fedezett fel ifjúkori emlékeire, az ott említett Ligerie-re.

Amikor az ellenállás soraiba beállt alhadnagy, Jacques Deimass most már fedőnéven Chaban, először találkozik a tábornokkal Londonban, ennek az esetenek az elmondásával kezd a bemutatkozását.

Chaban az ellenállás gaulleista csoportjaiban tevékenykedik Franciaországban, főként Párizsban. Az ellenállás soraiban köt egy életre szóló barátságot a későbbi évtizedek politikusaival. A jövő karrierjét illetően további szerencsére, hogy még a katonakorból is magával hozhat olyan barátokat, akik az elkövetkező korszakban a politikai élet élőnalában fognak szerepelni.

Igy alakul ki Chaban-Delmas életútja, amely annyiban különbözik a legtöbb gaulleista pályafutásától, hogy amíg azok a tábornokokkal együtt „a sivatagon keltek át”, addig Chaban megengedhette magának, hogy még a radikális párt soraiban kezdje képviselői karrierjét és nyerje el Bordeaux polgármestri széket.

Chaban-Delmas, akiről egyhátként valaki azt írta, hogy jelsza va: „A liftet vissza kell küldeni”, nagyon értett ahhoz, miként is kell szívesseget tenni valakinek, hogy azután ugyanolyan szívesseget lehessen elvárni tőle. Ez volt mindig a francia politikai élet játékszabálya.

De térjünk vissza az ellenállás éveire: Chaban-Delmas az a szerencse éri, hogy rendkívül fiatalon, 29 éves korában brigádtábornokká nevezte ki az Algírban székelő és de Gaulle vezetése alatt álló bizottság, az ellenállás csúszerve. Chaban akkor Párizsban tartózkodik, és a gaulleista ellenállás egyik vezető személyisége.

Furcsa módon hallgat Chaban arról a sokat vitatott kérdéstről is, hogy mi volt a szerepe Párizs felszabadításakor. A „Párizs-ég-é” című film annak idején mindenesetre különös színben tüntetett fel egy ifjú és heves tábornokot...

## SOUSTELLE MENJ HAZA...

Arról pedig csak egy-két mondat olvasható, hogy 1958. május 13-án, az algéri puccs kitörése után, Chaban-Delmas — jóllehet ő volt a nemzetvédelmi miniszter — nem ment el Algírba körülnézni, vagy éppen rendet csinálni, sőt még Jacques Soustelle-t is beszélt le arról, hogy Algírba menjen.

„Éjszaka három óra tájban” — írja Chaban visszaemlékezéseiben — „amikor el akartam hagyni a hadügyminisztérium épületét, hírnök jött, és elmondta, hogy Jacques Soustelle az Invalidek terén van. Három perc múlva már ott voltam a téren. Tucat-

nyi titokzatos férfi topogott ott. Csak nehezen ismertem fel Soustelle-t, aki nagy felöltőbe burkolózott, a kalapja pedig a szemébe volt húzva. Félrevontam. Neki volt hevülve, minden áron Algírba akart repülni. Megmondtam, hogy ez lehetetlen. Hangsúlyoztam, hogy személyi biztonsága megköveteli, hogy menjen haza. Minden perc számított, hogy ne legyen a gyanús személyek között. Végül, hogy meggyőzzem, azt mondtam neki: „Szegény Jacques, semmi sem sürget bennünket. De Gaulle tábornok még nem áll közel ahhoz, hogy visszatérjen a hatalomra...” Az érveim hatottak. Soustelle kocsiba szállt, hogy gyorsan hazamenjen és biztonságát pillanatilag megóvja...”

Hat hónapig aztán Chaban-Delmas „a tartalékba” kerül. Utána viszont — de Gaulle akaratára ellenére — a nemzetgyűlés elnöki székebe ül, és 11 évig nem hagyta kiturni magát onnan.

Nemzetvédelmi miniszteri tevékenységéből egyvalamit emel ki visszaemlékezéseiben, de viszszatérő módon és nagy hangsúlyal: egy tünteti fel magát, mint aki a francia atombomba gyártásában döntő faktor volt. Így például 1956 elején, amikor az úgynevezett köztársasági front győzött, és Guy Mollet lett a miniszterelnök, kérdőjeleessé vált, vajon, a szocialista párti kormányfő hajlandó-e folytatni a titokban már megindult akciókat a francia atombomba előállítására? Chaban-Delmas azt írja, hogy ő győzte meg az új miniszterelnököt...

Emlékezetes, hogy Chaban-Delmas karrierje csúcára akkor ért el, amikor Pompidou elnök mellette „első miniszterré” lépett elő. Könyvében megírja a halott elnökéről, hogy vitái, összeütközései voltak vele, politikai és személyi téren egyaránt. Aztán jött mindaz, amit Chaban-Delmas „rágalmaknak” minősít: az ellenzéki sajtó és különösen a szatirikus hetilap, a „Canard Enchaîné”, megbolygatta a miniszterelnök Chaban pénz- és adóügyi. Kiderült, hogy az adóhivataltól még pénzt is kap, nem hogy adott fizetne. Aztán a felesége egy autótöréskéntlésgnégnél az életét veszítette. Elkezdtek sutogni, hogy Chaban maga szervezte meg az egészet, hogy megszabaduljon a feleségétől.

## MINDENÜTT RÁGALMAK

Mindenesetre az 1974-es elnöki választási kampány idején, amikor az első fordulóban még Chaban Delmas volt a gaulleisták jelöltje, a házfalakon itt-ott megjelent a felírás: „Chaban assasin” — „Chaban gyilkos.” Természetesen a leghatározottabban visszautasítja emlékiratában is ezt a rágalmat. S többek között ennek is tulajdonítja vereségét Valéry Giscard d'Estaing ellen.

Még egy rágalmat is megemlít — husz sorban. A hírhedt Marc kovic-ügyet, amely — Chaban szerint — rendőrszpicli és sznob előkelőségek, alvilági alakok és zsarolók részvételével zajlott le, egyszerűen ezen sötét mahináció Pompidou elnöknek és feleségének a nevét is belekeverték. „Utóljára ő szerzett arról tudomást, és sohasem bocsátotta meg, hogy de Gaulle tábornok nem szól nekik erről a becstelen históriáról, annyival is inkább, mert a feleségét is belekeverték” — írja a szerző.

Az oldalt összeállította: ALEX MAY

# Arthur Hailey

## Repülőtér

107.

— Egy D. O. Guerrero nevű emberről. Maga adott el neki ma este egy biztosítási kötvényt, nem?  
— Igen — bólintott újra a lány.  
— Amikor kiállította azt a kötvényt, jól szemügyre vette azt a férfit?  
— Igazából nem — rázta a fejét Bonnie. Mély volt a hangja. Nyelvével megnedvesítette az ajkát.  
— A telefonbeszélgetés alapján azt hittem... — kezdte Mel meglepetten.  
— Nagyon sokan voltak a pilnánál — védekezett Bonnie.  
— De maga azt mondta, hogy emlékszik rá.  
— Az valaki más volt.  
— A Guerrero névre sem emlékszik?  
— Nem.

Mel meglepetve bámúlt rá.  
— Hadd kérdezzem én, Mr. Barkersfeld — szólalt meg Ned Ordway. Előrelépett: közel hajolt a lányhoz. — Maga fél belekeveredni, ugye? — Ordway ezt már nyers rendőrhagyon kérdezte, évtálatlan nem úgy, ahogyan korábban Inez Guerreroval beszélt. Bonnie összerándult, de nem rázta.  
— Nos, válaszoljon! — parancsolt rá Ordway.  
— Nem tudom...  
— Igenis fél! Nem mer segíte ni, mert attól fél, hogy baiba keveredik! Ismerem a fajtaját. — Ordway még nyersebben folytatta. Mel nem ismerte még a hadnagy természetének ezt az oldalát. — Hát ide füleljen, bébi. Ha a bajtól fél, hát máris benne van. És ha ki akar mászni belőle, felelnie kell a kérdéseinkre. Méghozzá gyorsan! Nincs időnk teotézni!

Bonnie reszketett. Tudta, hogy könnyelműen állította ki azt a biztosítási kötvényt, csak azért, hogy a versenyben minél több pontot szerezzon.

— Miss Peterson — szólalt meg újra Mel —, annak a gépnek a fedélzetén, amelyikért nyugtalankodunk majdnem két-száz ember van. Lehet, hogy nagy veszélyben vannak. Újból megkérdezem. Jól szemügyre vette azt a Guerrero nevű férfit?  
Bonnie lassan bólintott.  
— Igen.  
— Irja le, kérem.

A lány nekifogott. Akadozva, majd egyre magabiztosabban beszélt.

Hallgatói előtt lassan kialakult D. O. Guerrero képe: sovány, vékonydorgájú férfi; beesett, sápadt arc, előreugró állkapocs; hosszú, vékony nyak; keskeny ajkak; kicsi, homokszínű bajusz; izmos kezek, remegő ujjakkal. Bonnie Peterson végül is jól szemügyre vette a férfit.

A Mel asztalánál ülő körzeti szállítási vezető feljegyezte a szemleírást, és belefoglalta a Kettes Járatnak küldendő üzenetbe.

Mikor Bonnie arról kezdett beszélni, hogy D. O. Guerrero csak azt volt a biztosításhoz elegendő pénze, és nem volt olasz valutája sem, s hogy szinte lázas izgalomba jött, mikor nagy nehezen előkötött centjeit, az egyik zsebből végre előkerült egy öt dolláros is a körzeti vezető undor-

ral vegyes borzadályal nézett a lányra.

— Uristen! És maga mégis ki állította a kötvényt. Meg vannak maguk örülve?

— Gondoltam... — kezdte Bonnie.

— Nem érdekel hogy mit gondolt! Csak az, amit csinált!

Bonnie Peterson arca sápadt volt; a fejét rázta.

— Bert, ezzel csak az időt vesztegetjük — szólt közbe Mel.

— Tudom, tudom! De akkor is... — A körzeti vezető öklébe szorította a ceruzáját. Mogorván folytatta. — Nem is csak róla vagy a munkaadóiról van szó. Hanem rólunk, a légitársaságokról; mert mi is legalább annyira hibásak vagyunk. A repülőtéri utasbiztosítás kérdésében igazat adunk a pilótáknak, csak éppen kinyitni nem merjük a szánkat...

Mel odafordult Standish vámfelügyelőhöz.

— Van valami hozzátenni valója Guerrero személyleírásához, Harry?

— Nincs — mondta Standish. Nem voltam olyan közel hozzá, mint a kisasszony, és ő olyan részleteket is látott, amiket én nem. En csak arra figyeltem fel, ahogy azt a táskát szorongatta, és csak annyit modhatok, hogy ha valóban az van abban a táskában, amire gondolnak, nehegy megpróbálja valaki elvenni tőle.  
— Akkor mit tanácsol?

— Nem vagyok szakember, nem tudom megmondani. Talán valami csellel meg lehetne szerezni tőle. Ha csakugyan bomba van a táskában, akkor az elsütő szerkezetének is valahol a pasas kezében kell lennie. És ha észre venné, hogy valaki el akarja venni tőle a táskát, arra következtetne, hogy leplezték, és nincs vesztenivalója. — Aztán komoran hozzátette: — És akkor Isten irtalmazzon az Aranyhajónak. Ezért mondom, hogy talán valami csellel kellene megpróbálkozni.

— Persze még mindig nem tud-

hatjuk, hogy a pasas nem csupán közönséges különc-e, és nem a pizsamáját tartja-e abban az akta táskában — mondta Mel.

— Ha az én véleményemre ki vancsi — válaszolt a vámfelügyelő —, én ezt nem hiszem. Pedig nagyon szeretném hinni, mert egy unokahagom is a fedélzetén van.

Standish egészen boldogtalan volt. Uristen mit mondana Denverben élő nővérének, ha balul végződne a dolog? Lelki szemével előtt felmerült Judy képe, ahogyan utoljára látta: egy szép, fiatal lány, aki utitársai kisbabájával játszik. „Isten veled, Harry bácsi!”, mondta, és ő megcsókolta. Most elkeseredetten kívánta, hogy bárcsak határozottabban, felelősségteljesebben tett volna valamit az aktaférfi ügyében. Nos, gondolta Standish, lehet, hogy már késő, de legalább most legyen határozott.

— Szeretnék még valamit mondani. — Minden tekintet rászegeződött.

— Meg kell mondanom, mert nem vesztegethetjük szerénykedéssel az időt, hogy jó emberismerő vagyok. Bárkit az első pillantásra meg tudok ítélni, és ha rossz fajtáról van szó, egyszerűen tévedhetetlen vagyok. Ez nálam valami ösztön, és ne is kérdezzék, hogyan működik, mert nem tudám elmondani. De az biztos, hogy a mi szakmánkban némelyekben bámulatosan kifejlődik. Ma este felfigyeltem arra az emberre, és azt mondtam magamban, hogy „gyanus”. Igen, csak ezt a szót használtam, mert azt hitte, csempészik valamit, és én az ilyenekre vagyok kiképezve. De most, hogy tudunk róla, akármilyen kevés is, amit tudunk, erősebb kifejezést kell használnom. Az a Guerrero nevű férfi veszélyes. — Standish szembenézett a Trans America körzeti szállítási vezetőjével. — Mr. Weatherby, ne mulassza el beletenni az Aranvhajóra küldendő üzenetbe a „veszélyes” szót.

(Folytatjuk)

# HETI TELEVIZIÓ-MŰSOR

## CSÜTÖRTÖK

- 17.30: ÉLET A FÖLDÖN — VII. rész: „A csendes szárazföld”
  - 20.00: RÖVID HIREK
  - 20.03: A HÉT MÉRKÖZÉSE
  - 20.05: Műsorismertetés
  - 21.00: MABÁT HIRMAGAZIN
  - 21.30: „A SIVATAG” — Simon Jekutiél dokumentumfilmje a Szináj félszigetről
  - 22.20: „VIII. HENRIK HAT FELESEGE” — Drámai filmsorozat az angol királyról és hat feleségéről. — A címszerepben: Keith Mitchell. — I. rész: „Aragóniai Katalin” játssza: Annette Crosbie.
  - 23.50: Egy mondat a Szentírásból. Éjféli után — hírszefoglaló
- ## ISKOLATÉVÉ
- 9.00: Angol a 7. osztálynak
  - 9.20: Zeneóra
  - 9.50: Angol a 9. osztálynak
  - 10.15: Angol a 6. osztálynak
  - 10.30: Számítan az 5. osztálynak
  - 10.45: Óvodásoknak
  - 11.15: Természetráiz
  - 11.30: Földrajz a 7—9 osztálynak
  - 12.00: Biológia a 7—2. osztálynak
  - 12.30: Irodalom
  - 13.00: Zeneművek
  - 15.00: Leckeismétlés
  - 16.00: Ifjúsági magazin
  - 17.00: Fejtörő játékok

## PÉNTEK

- 15.00: HAUDY, A HEGYEK LÁNYA — II.: „A hegyi ember”
  - 15.25: A SZOMBAT BEKÖSZÖNTÉSE
  - 17.32: Arab játékfilm
  - 20.00: A SZOMBAT FOGADÁSA
  - 20.15: HANGOS HETI HIRADÓ
  - 21.15: „KEULEMÉS SZÓRAKOZÁST” — Meni Peár és vendégei
  - 22.15: „RÖGESZME” — Filmkomédia egy előkelő aszszonyról, aki azzal gyanúsítja férjét, hogy megcsalja. — Főszerepben: Rex Harrison, Rachel Roberts és Louis Jordan.
  - 23.45: Egy mondat a Szentírásból. Hírek
- ## ISKOLATÉVÉ
- 8.15: Könyvrészlet
  - 9.00: Geometria a 6. osztálynak

## 9.30: Versek

- 10.00: Természetráiz
- 10.30: Zeneóra
- 11.00: Judaisztika
- 12.30: Zeneművek
- 14.00: Szabadegyetem

## SZOMBAT

- 18.02: AZ IGAZ BARÁT — „A nagy rablás”
- 18.30: DOKUMENTUMFILM Észak-Irországról
- 19.00: KÜLFÖLDI SZÓRAKOZTATÓ MŰSOR
- 20.00: A SZOMBAT KIMENETELE — Simson Melcer dalai
- 20.30: MABÁT HIRMAGAZIN
- 21.00: SPORTHIRADÓ
- 22.00: DALLAS — „John Ewing III.” — Sue-Allan állapota tovább romlik, amikor rájön, hogy Cliff más nőnek udvarol
- 22.55: QUINCY — „Minden a pénz”
- 23.55: Egy mondat a Szentírásból. Hírek.

## VASÁRNAP

- 17.30: KIS LAK A PRÉRIN — „Utazás behunyt szemmel”
- 18.15: A VILÁGÜR UTTORÓI
- 20.00: RÖVID HIREK
- 20.03: SZÜLŐFÖLDEM
- 20.55: Balesetmegelőzés
- 21.00: MABÁT HIRMAGAZIN
- 21.30: „AMI A HIREK MÖGÖTT VAN” — Aktuális kérdésekről
- 22.00: LOU GRANT — „Rágalmazás”
- 22.50: PÁRBESZÉD
- 23.20: SZAPPANBUBORÉK
- 23.50: Egy mondat a Szentírásból. Éjféli előtt — hírszefoglaló

## HÉTFŐ

- 17.30: GYERMEK-FESZTIVÁL — Közreműködők: Mike Burstein, Jigál Bászán, Slo mo Nicán, Járdéna Árzi, Nira Rabinovits, Nurit Gáron, Dávid Broza, Szász Keset, „Hákol Ovér Chábibi” és a „Sexta” együttes
- 18.32: SPORT
- 20.00: RÖVID HIREK
- 20.03: „EZT OLDD MEG” — Fejtörő-játékok. Levezeti: Jehuda Bárkán
- 20.30: NYOLC ÉS FÉL — kulturális és művészeti magazin
- 21.00: MABÁT HIRMAGAZIN
- 21.30: „AZ EST HŐSE” — Tévéjáték a nézők részvételével, levezeti: Kobi Médán
- 22.45: A BŰN NYOMÁBAN — „Minden kétséget kizáróan”. Főszereplők: Michael Kaine és Paul Harding
- 23.35: Egy mondat a Szentírásból. Éjféli előtt — hírszefoglaló

## KEDD

- 17.30: TARKA MŰSOR GYEREKEKNEK
- 18.00: „GYORSABBAN, MAGASABBRA, ERŐSEBBEN” — Sportműsor az ifjúságnak
- 18.32: Rajzfilmek
- 18.45: UJTÁSOK ÉS TALÁL-MÁNYOK
- 19.00: Művészeti magazin
- 20.00: RÖVID HIREK
- 20.03: KILÁTÓ — A műsor ezuttal az alvás, illetve az álmatlanság problémájával foglalkozik
- 20.30: KOL-BO-TEK
- 21.00: MABÁT HIRMAGAZIN

## 21.30: DOKUMENTUMFILM

- Noám Sheriff izraeli zene szerzőről és karmesterről
- 22.00: „EUROPA ÉNEKEL” — A Norvégiában tartott program második része, amelyen az Eurovision dal fesztiválok első helyre került együttesek szerepelnek. Hallhatjuk Jizhár Kohén izraeli énekest, valamint a „Tej és méz” együttest az „Abánibi”, illetve a „Halleluja” című dalokkal.
- 23.00: „EGY KATONA TÖRTÉNETE” (V. rész)
- 23.45: Egy mondat a Szentírásból. Éjféli előtt — hírszefoglaló.

## SZERDA

- 17.30: KÖRHINTA
- 18.00: „ROMMIE ÉS JULIE” — Zénés rajzfilm két robotróll
- 18.20: A VILÁG UTTORÓI
- 18.32: JOE ÉS CSALÁDJÁ — „Puskázás”
- 19.00: SPORT
- 20.00: RÖVID HIREK
- 20.03: A SZERELEM HAJÓJA — Kirándulási tanácsadás
- 21.00: MABÁT HIRMAGAZIN
- 21.30: MOKÉD
- 22.00: „ISMERKEDEÉS” — Amerikai filmkomédia, amelynek középpontjában egy kétbalkezes fiatalember áll aki New Yorkba érkezik és szeretne leányokat megismerni. Főszereplők: Dessy Arnes jr., Bess Armstrong és Fred Mc Carren
- 23.35: Egy mondat a Szentírásból. Éjféli előtt — hírszefoglaló.



1981 szeptember 10., csütörtök  
5741 elul 11.

## I. MŰSOR

- 7.07: Reggeli koncert, 12.05: Kamarazene, 13.00: Könnyű és klasszikus, 14.10: Gyerekeknek, 15.05: A Heti Szidra, 16.05: Zongoraszámok, 16.40: Katedra — 17.35: Oléknak, 20.10: A Jeruzsálemi Szimfonikusok felvételei ből, 23.00: Hangjáték. 0.10: Kórusdalok, 1.10: Hátikvá.

## II. MŰSOR

- 8.10: Reggeli zene és magazin, 12.05: Helyek és emberek, 12.00: Héber dalok, 14.10: Szórakoztató műsor, 16.10: Kérdés és felelet, 17.10: Közgazdaság, 18.07: Az idős ember világa, — 19.45: Sport, 20.10: Párbeszéd, 21.05: Cházánut, 22.05: A sas utja, 23.05: Egymás között, — 1.10: Hátikvá.

## A HADSEREG RÁDIÓJA

- 9.05: Eppen most 11.05: Mint egykor, 12.05: Izraeli nyár, 14.05: Kettőtől négyig, 16.05: Délután négykor, 17.05: Sport, 18.05: Közgazdaság, 19.05: Héber slágerparádé, 22.05: Klasszikus szimfonikusok, 23.05: A katonai börtönben. 0.05: Éjféli madarak, — 2.05: Tarka műsor reggel 6 óráig.

1981.IX.10

## A «GÁLÉJ-ZOHÁR» SZÁLLÓ A HOLT-TENGERNÉL

### SZEPTEMBERI AKCIÓ CSAKIS IZRÁELIEKNEK\*

- Félpanzió, beleértve a déluán 4 órai kávé és süteményt — 380 sekel, plusz érték-többletadó (az októberi 530 sekel helyett).
- Teljes panzió, beleértve a déluáni 4 órai kávé és süteményt — 440 sekel, plusz érték-többletadó (az októberi 640 sekel helyett).
- Továbbá 10 százalék engedmény a Mákkábi, Leumi és Meuchedet betegsegélyzők tagjainak, hadirokkantaknak és a sporasias-betegeknek.
- A Gálé-Zohár szálloda négyesillagos, 160 szobája van, kártyaszobája, tévéterme, diszkotéka, videotapeje, hetenket kétszeres filmvetítés, bingo és szórakozó-estek. Köser étterem. A szeptemberi árak utolsó alkalmat jelentenek kedvezményes nyaralásra az ünnepi időny előtt!
- Foglaljon szobát azonnal!
- Tel Avivban a Gálé-Zohár szálló helyfoglalási irodája: Sderot Rothschild 66, telefonok: 03-615398, 03-625955.
- A Holt-tengernél: Gálé-Zohár szálloda, Holt-tenger, telefon: 057-90851.
- \* Érvényben szeptember 1-től 27-ig.
- A szálloda vendégei 15% engedményt kapnak a Kupát Cholim „Cháméj Zohár” gyógyfürdőiben.

# פיסגת ואשינגטון

העיתונות העולמית רגילה לכנות לאחד רונה בשם "פיסגת" כל מפגש בין ראש ממשלה עולמית לבין ראש ממשלה של מדינה כלשהי. אך אם קטנה בהרבה. פיסגת או לא — אין כל ספק בדבר שראש ממשלתנו מנהל בימים אלה דיונים גורליים עם נשיא ארצות הברית, הנקודה המרכזית בעמדת ישראל אומרת, שלנו עניינים אסטרטגיים משותפים עם ארצות הברית ואם בטחון ישראל יזכה לביטחון יתר, דבר זה ישפר את עניינה של ארצות הברית במזרח התיכון.

דעת הקהל בישראל הומכת בשאיפה מר בגין שבמקום ההרפת הגיונית בין שתי המדינות יש להשתדל להגיע לדין הוגן באמצעות שינוי והרחיב כל עימות עם הנשיא רייגן, ככל האפשר.

נקודה ש"פיסגת" וושינגטון תהיה מוצ' לתת בכל המובנים.

## A WASHINGTONI "CSÜCS"

A világsajtó szóhasználata úgy alakult, hogy újabban elcsúsztatásnak nevezik azokat a tárgyalásokat is, amelyeket valamely nagyhatalom és egy kisebb ország kormányfője folytat egymással.

Csúcs vagy nem csúcs — az kétségtelen, hogy Begin miniszterelnök sorsdöntő tárgyalást folytat ezekben a napokban az Egyesült Államok elnökével. Az izraeli álláspont lényege e tárgyaláson, hogy közös stratégiai érdekeink vannak az Egyesült Államokkal, s ha Izrael biztonsága szilárdabb alapokra kerül, egyet jelent ez az amerikaiak külpolitikai érdekével.

A hazai közvélemény egyetért azzal a törekvással is, hogy Begin miniszterelnök a fennálló ellentétek kiélézése helyett békésen, a meggyőzés és nem a konfrontáció eszközével igyekszik szót érteni Reagan elnökkel. Reméljük a washingtoni "csúcs" minden értelemben sikeres és eredményes lesz.

# Mitterrand egyik tanácsosa rövidesen Izraelbe érkezik

A magasrangú francia vendég Begin miniszterelnökkel, Návon államelnökkel és Simon Peresz képviselővel, az ellenzék vezérével tárgyal — Sámir külügyminiszter New Yorkban folytat megbeszélést Cheysson francia külügyminiszterrel —

Párizsi jelentés szerint még szeptember folyamán Izraelbe érkezik Francois Mitterrand egyik tanácsosa, Jacques Attalié, fontos tárgyalásokra. Érkezése szeptember 22-én aktuális. A tanácsos izraeli utazásáról Párizsban hivatalos jelentést adtak ki.

Mitterrand tanácsosa mindegyikükkel Begin miniszterelnökkel tárgyal, majd kihallgatáson jelenik meg Jicchák Návon államelnökkel. Találkozást készítettek elő számára Simon Peresz Kneszet-képviselővel, az ellenzék vezérével is.

Értesülések szerint már ezekben a napokban Izraelbe kellett volna érkeznie a magasrangú francia vendégnek de Begin amerikai utja miatt későbbre halasztotta a jövetelét.

Látogatását azzal magyarázzák, hogy a francia külpolitika ki szeretné tenni az Izraellel való kapcsolatokat megjavítása érdekében — az első fázisban tehát közvetlen tájékozódásra törekszik.

Claude Cheysson Franciaország külügyminisztere, aki az UNO új ülészakájának megnyitása alkalmából az Egyesült Államokban lesz, ott tanácskozik majd a szintén Amerikában tartózkodó Jicchák Sámir külügyminiszterrel.

A francia külügyminiszter még a polgári év vége előtt hivatalos látogatást tesz Izraelben és a jövő év elején — minden valószínűség szerint — Mitterrand ál-

van szó, amelyek áthidalása nem könnyű feladat. Izrael nem érti meg egyet Cheysson külügyminiszter legutóbbi nyilatkozatával, amely Párizs és a PFSZ kapcsolatáról elhangzott.

Diplomáciai forrásokból származó értesülés szerint izraeli részről kísérlet történik annak érdekében, hogy a francia külügyminiszter módosítsa a felfogását, a PFSZ értékelését illetően.

## Návon elnök ajánlata

Jicchák Návon államelnök is felszólalt a Hisztadrut keddi este Jeruzsálemben tartott kongresszusának ünnepélyes megnyitóján. Návon a tőle megszokott közvetlen modorban felajánlotta, hogy hajlandó közvetíteni Menáchem Begin miniszterelnök és Jeruchám Mesel a Hisztadrut főtájkára között, annak érdekében, hogy jobb kapcsolat alakuljon ki közöttük. Az államelnök hozzátette, hogy a találkozás színelhelyéül szívesen látja a két ellentétes nézetet valló politikust az elnöki rezidencián.



Talán megegyeznek abban, hogy a Likudot bevezessék a Hisztadrut végrehajtó bizottságába, s ennek fejében a Máárách résztvegyen a kormányban...

Návon elnök tréfás hangnemben, de komoly kicsengetéssel még ezt tette hozzá: — Talán megegyeznek abban, hogy a Likudot bevezessék a Hisztadrut végrehajtó bizottságába, s ennek fejében a Máárách résztvegyen a kormányban...

# A NAGYVILÁGBÓL

## A SZOLIDARITÁS TÁJÉKOZTATÓ IRODÁT NYIT NEW YORKBAN

A lengyel Szolidaritás szabad szakszervezet tájékoztató irodát nyit New Yorkban, abból a célból, hogy megfelelő, objektív hírekkel lássa el saját tevékenységéről az amerikai sajtót.

A new-yorki pedagógus-szakszervezet központja felajánlott egy irodahelyiséget ahol a Szolidaritás megbízottja ül majd és rövidesen megkezdte tevékenységét. Távgépírón küldik neki Varsóból az információkat.

A tegnapi new-yorki lapok örömmel regisztráltak a hírt és hozzáfűzték, a Szolidaritás történelmet csinált, ezért érdemes alaposan figyelni a törekvéseit.

## A PÁPA FELHÍVÁSA

RÓMA. — II. János Pál, aki egy évvel ezelőtt még azt mondta egyik nyilatkozatában, hogy a Szolidaritás nem politikai szervezet, most más hangnemen foglalt állást. Nyári rezidenciáján lengyel nyelven mondott beszédében kijelentette, hogy a Szolidaritás forradalmi szervezet, amely új irányt szabott a lengyel társadalom fejlődésének. A szótartalom magatofon segítségével a Szolidaritás gdanski kongresszusán is meghallgatták a küldöttek.

A kongresszus felszólította a Szovjetunió és a népi demokráta szövetségek szakszervezeteit, hogy kövessék példájukat és váljanak a kormánytól és a párttól független organizációvá.

## VÉSZTÖRVÉNYSZÉK

TEHERÁN. — Az iráni rezsim új főügyésze újságírók előtt kijelentette, hogy megsemmisíti a rendszer ellenségeit. Mivel nem történhet minden Teheránban, a jövőben a kisebb városokban is forradalmi számonkérészeket alkalmaznak, majd statáriális eljárás keretei között vonják felelőségre a rendszer ellenségeit. Kiemelte, hogy az ellenség fogalomkörébe sorolják a prostituáltakat és a kábítószerek élvezőit illetve azokat, akik kábítószerekkel kereskednek.

## A LÁTOGATÁS ELMARAD

BÉCS. — Az osztrák tévé útján közölte a bécsi kormány a nyilvánossággal, hogy dr. Husák, Csehszlovákia államelnökének októberre tervezett látogatását „későbbre halasztották”. Erre nézve megállapodás született a két ország külügyi hivatalai között.

Husák egyébként ezekben a napokban a libiai államfő meghívásának tesz eleget, hogy lefektessék a csehszlovák-libiai barátság alapjait. Onnan Etiópiába és Dél-Jemenbe folytatja útját.

## AMERIKA ISMÉT FIGYELMEZTET

WASHINGTON. — Az Egyesült Államok külügyminisztériuma dühös hangon nyilatkozatban ítélte el az afganisztáni hadsereg légierejének akcióját egy pakisztáni falu ellen. „Felelőtlen provokáció”-nak minősítette a nyilatkozat ezt az akciót.

## CSAK MEGFÉLEMLÍTÉS?

WASHINGTON. — Az amerikai hírszerzés pontos képet szerzett a Szovjetunió hadseregének most folyó tengeri és szárazföldi hadgyakorlatairól. A balti partok mentén és Fehér-Oroszországban folynak a hadgyakorlatok de egy újabb jelentés szerint lengyel földön is. Ebben a hadgyakorlatban a szovjet és a lengyel hadsereg alakulatai vesznek részt.

Az amerikai kiértékelés szerint Moszkva meg akarja félemlíteni

lengyeleket, ez a hadgyakorlat célja. Nem látszik viszont meg-alapozottnak az a feltevés hogy az oroszok már hozzáláttak Lengyelország megszállásának előkészítéséhez.

## A NATO ÚJ TAGJA

MADRID. — A spanyol fővárosban minden előkészület meg-történt, hogy parlamentari többséggel legyen a javaslatnak, amely szerint az ország belép majd a NATO-ba. Egyben igyekeznek a közvéleményt is megnyerni a tervnek. A kommunisták és a szocialdemokraták ellenzik a javaslatot és a moszkvai tájékoztatás erőteljesen támogatja őket. Azt állítják, hogy a NATO-tagság el-lentében állna Spanyolország igazi érdekeivel.

## ARTHUR KOESTLER SZÜLETÉSNAPOJA

LONDON. — Arthur Koestler, a világhírű magyar-zsidó származású angol író ezekben a napokban ünnepli 76. születésnapját. A londoni lapok oldalal méltatókat közölnek ebből az alkalomból a személyéről és életművéről, kiemelve, hogy írásaiban mélyen ragadta meg a modern ember problémáit és ábrázolta azt a folyamatot, amely a szabadság értékelésének képességéhez vezet.

## EGYRE TÖBB SZAMIZDÁT

LONDON. — A világ megtanulta ezt a mesterségesen képzett orosz szót. Szamizdát. Olyan kiadványt jelent, amelyet maga az író ad ki, mert a rendszer erre nem hajlandó. A Times munkatársa ezer oldalnyi szamizdát olvasott el és beszámolójában a következőket írja: Nagy veszélynek teszi ki magát, aki szamizdát ad ki, mégis sokan vállalják és az utóbbi években több ilyen kiadvány jelent meg, mint tavaly. Tévédés lenne azt hinni, hogy csak politikai kérdésekről szólnak a kiadványok. Számos vallási, illetve erkölcsi elveket hirdető mozgalom is hirdeti a tevékenységéről ilyen módon. A Times munkatársa megemlíti, hogy több népi demokrátiás országban, így Csehszlovákiában, Kelet-Németországban és Magyarországon is megjelennek szamizdát könyvek, amelyek anyagát sokszorosítva terjesztik — minden veszély ellenére.

## ÜNNEPI AJÁNDEK „KÉK-FEHÉR” ALAPON

Dov Ben-Meir Kneszet-képviselő, a tel-avivi munkástanács titkára felhívást intézett az illetékesekhez, hogy az ünnepek előtt csak hazai gyártmányú ajándékokkal lépjenek meg a dolgozókat.

A felhívás háttere, hogy az utóbbi években egyes üzemekben külföldi italok is szerepeltek az ajándékesomagokban, s ennek a szokásnak akar végetvetni Ben-Meir.

# Az Új Kelet totó-tippjei

Szombaton kezdődik az 1981-82-es labdarúgó idény és újra felujtjuk totó-tippelésünket. Ugy tünik, az NB és az Országos Liga csapatai a nyári szünet befejeztével felkészültek az új szezonra s az együttesek mindegyike igyekezett új játékosokat szereztetni. Az őszi első forduló már néhány érdekes mérkőzést ígér, habár a tippelés még nem könynyű. A részletes program a következő:

1. HÁPOEL BEÉR SEVA — SIMSON. A neveli csapat tavaly a közepesen alacsonyabb szinten játszott, míg a Simson az előkelő ötödik helyen végzett. A hazai pálya előnyét figyelembe véve döntetlenhez közelálló eredményt várunk: X.

2. BETAR JERUZSÁLEM — MÁKKÁBI TEL AVIV. Nagyon izgalmas meccsre van kilátás a fővárosban a két régi rivális között. Habár a Betar csak most került fel újra az NB-be de mégis egyenlő ellenfele a Mákkábi Tel Avivnak, amely a zidén szeretne

jobb helyezést elérni. Itt is döntetlen a valószínű: X.

3. MÁKKÁBI JAFFA — HÁPOEL JEHUD. A jaffaiak folytatni szeretnék tavalyi sikorsorozatot és hazai pályán reményük is lehet mindkét pont megszerzésére: 1.

4. MÁKKÁBI NATANJA — MÁKKÁBI PETACH TIKVA. A natanjai együttes — úgy tünik — jobban felkészült az idényre, míg a petach-tikvaiak különböző belső bajokkal küzdenek. Így Natanja győzelmét tippeljük: 1.

5. HÁPOEL PETACH TIKVA — HÁPOEL RISON LÓCION. Tavaly nagyszerűen startoltak a risoniak, később kissé legyengültek, de így is a hatodik helyen végeztek. A Hápoél Petach Tikva új edzőjében bizva szeretne jobb eredményt elérni. Pontosztzkodás lehetséges: X.

6. BNE JEHUDA — BETAR TEL AVIV. Ez is nagyon érdekes mérkőzésnek ígérkezik a tavalyi kupa-győztes és a Mordechaj Spiegler vezetésével álló Betar között amelynek sikerült egy év leforgása alatt visszakerülnie a felső osztályba. A Hátkvá negyedben szurkolók biztos teljes ellenértéket kapnak pénzükért. Tippünk: 1 vagy X.

7. HÁPOEL TEL AVIV — HÁPOEL JERUZSÁLEM. A tavalyi bajnokságnak látszólag könynyű dolga lesz fővárosi testvér csapatával szemben és a mérkőzés favoritjának számít. Tippünk: 1.

8. HÁPOEL KFAR SZABÁ — MÁKKÁBI HAIFA. 4 évi „száműzetés” után a Mákkábi Haifa újra az NB-ben játszik és nyil-

ván jó játékkal akar bemutatkozni. Erre alkalma lehet Kfar Szabában, a helyi Hápoél ellen, akitől legalább egy pontot elrabolhat: X.

9. HÁPOEL HAIFA — MÁKKÁBI JAVNE. A másik haifai csapat, a Hápoél fennállása óta első ízben kiesett és az Országos Ligában játszik, ahol szintén nem lesz könnyű dolga, de első mérkőzésén otthonában mindkét pontot megszerezheti. Tippünk: 1.

10. HÁKOACH — BETAR RAMLE. Az idén sem sikerült felkerülni a Hákoáchnak, talán majd jövőre, s ezért már a kezdetben mindent elkövet a győzelem érdekében: 1.

11. MÁKKÁBI KIRJAT GÁT

— HÁPOEL RAMÁT GÁN. Az NB-ből tavaly kiesett Hápoél Ramát Gánra már az első fordulóban nehéz meccs vár Kirját Gáton, de legalább döntetlen eredményt kivívhat: X vagy 2.

12. MÁKKÁBI RAMÁT AMIDAR — HÁPOEL LUDD. Az Amidar sem tartott ki az NB-ben és most azzal a csapattal kerül össze, amely szeretne végre visszakerülni a felsőbb osztályba. Mi döntetlen tippelünk: X.

13. HÁPOEL TIBERIAS — HÁPOEL KIRJAT SMONÁ. Gálili derby már az első fordulóban; a kirját smonái együttes jobbnak tünik, de ezt kiegyenlítheti az a tény, hogy a mérkőzés a tibériási „katlanban” lesz: X, vagy 2.

## Érvénytelenítették a behozatali engedélyt 10.500 romániai birkára

Az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium a napokban érvénytelenítette a korábban kibocsátott behozatali engedélyeket mintegy 10.500 birkára.

Smuel Strauss, a külkereskedelmi hivatal tervezési osztályának vezetője elmondta, hogy az engedélyeket azért vonták vissza, mert az importőrök nem tették eleget az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium által támasztott feltételeknek.

Az élelmi cikkek importjával foglalkozó bizottság annakidején javasolta, hogy meghatározott időn belül engedélyezzék birkák behozatalát Romániából. Az egyik megfontolás az volt, hogy tra-

ily módon le lehet törni az ünnepek előtt várható hus-drágítást.

Az importőrök azt kérték, hogy hosszabbítsák meg a behozatali engedélyt szeptember 14. utáni dátumra, amely az utolsó határidő volt a haifai karanténban várakozó jóság felszabadítására. Azt is kérték, hogy más államokból is importálhassanak birkákat. Minthogy azonban az importőrök nem teljesítették az engedélyben megszabott feltételeket, a minisztérium elhatározta, hogy érvénytelenítiz a engedélyt, amelyet két jeruzsálemi és egy zichron jákovi importőr kapott 10.500 román birka behozatalára.